УДК 81'42:355.4:316.77
DOI https://doi.org/10.32782/bsps-2026.11.2

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ВНУТРІШНІХ КОМУНІКАЦІЙ У НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ І ДОКТРИНАЛЬНИХ ДОКУМЕНТАХ УКРАЇНИ, НАТО ТА ДЕРЖАВ-ПАРТНЕРІВ: КОГНІТИВНО-ДИСКУРСИВНИЙ АСПЕКТ

Ганна Бафян
аспірантка кафедри стратегічних комунікацій та прикладної лінгвістики
Національної академії Служби безпеки України
вул. Михайла Максимовича, 22, м. Київ, Україна
orcid.org/0009-0002-0605-5187

Анотація. *Статтю присвячено когнітивно-дискурсивному аналізу осмислення внутрішніх комунікацій у правових та доктринальних текстах сектору безпеки і оборони України, НАТО, Канади та США. Актуальність дослідження зумовлена зміною їхньої ролі – від однобічного інформування до узгодження знань, довіри й дій за умов зовнішніх інформаційних загроз. Корпус охоплює одинадцять основних документів: акти й військові доктрини України, AJP-10, Стратегічну концепцію НАТО 2022 р., Підхід НАТО до протидії інформаційним загрозам, канадські DAOD 2008-0 і DAOD 2008-5 та американську ADP 6-0. Матеріали Government Communication Service залучено як додатковий контекст. Використано дефініційний, контекстний, фреймовий, предикатно-рольовий і зіставний методи. На лексичному рівні аналіз охоплює прямі й вторинні номінації; на граматичному – активні та безособові конструкції, деонтичну модальність і видимість суб'єкта; на когнітивному – фрейми передавання, координації, спільного розуміння та стійкості. Це дає змогу простежити, як мова кодує владу, участь, норму та дію. З'ясовано, що пряма назва «внутрішні комунікації» діє поряд з одиницями command information, shared understanding, strategic communications, information sharing і staff communication, кожна з яких висуває окрему рису явища. Відтворено макрофрейм ВНУТРІШНІ КОМУНІКАЦІЇ ЯК ІНСТИТУЦІЙНА КООРДИНАЦІЯ ЗНАННЯ ТА ДІЇ зі слотами агенса, адресата, змісту, каналу, напряму, модальності, зворотного зв'язку, мети, ефекту й обмежень. Виявлено чотири профілі: український координаційно-ієрархічний зі складником стійкості; натовський інтеграційно-когерентний; канадський корпоративно-відповідальний; американський командно-когнітивний. Новизна полягає в описі відмінностей не лише між термінами, а й між предикатами, моделями обов'язку, розподілом агентності та образами внутрішньої аудиторії. Матриця придатна для мовної експертизи оборонних текстів, зіставлення українських і англійських назв та поліпшення їх адресатної й прагматичної будови. Результати також дають основу для корпусного аналізу фахового дискурсу сектору безпеки й оборони.*

Ключові слова: *інституційний фреймінг, деонтична модальність, командирське інформування, спільне розуміння, дискурсивна агентність, інформаційна стійкість.*

CONCEPTUALISATION OF INTERNAL COMMUNICATIONS IN LEGAL AND DOCTRINAL DOCUMENTS OF UKRAINE, NATO AND PARTNER NATIONS: A COGNITIVE-DISCURSIVE PERSPECTIVE

Hanna Bafian
Postgraduate Student at the Department of Strategic Communications and Applied Linguistics,
National Academy of the Security Service of Ukraine
Mykhailo Maksymovych str., 22, Kyiv, Ukraine
orcid.org/0009-0002-0605-5187

Abstract. *The article examines how internal communications are linguistically conceptualised in legal and doctrinal documents of Ukraine, NATO, Canada and the United States. The study responds to a shift*

© Г. Бафян, 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

from one-way information transmission to a model that coordinates knowledge, trust and institutional action under information threats. The corpus comprises eleven documents: Ukrainian legal acts and military doctrines, AJP-10, the 2022 NATO Strategic Concept, NATO's Approach to Counter Information Threats, Canadian DAOD 2008-0 and DAOD 2008-5, and US Army Doctrine Publication 6-0; Government Communication Service materials provide additional context. The methodology combines definitional, contextual-interpretative, frame-semantic, predicate-role and comparative analysis. The findings show that the explicit nomination internal communications co-occurs with functionally related units such as command information, shared understanding, strategic communications, information sharing and staff communication, each profiling a different component of the phenomenon. The study reconstructs the macroframe INTERNAL COMMUNICATIONS AS THE INSTITUTIONAL COORDINATION OF KNOWLEDGE AND ACTION through the slots of agent, addressee, content, channel, direction, modality, feedback, cognitive purpose, pragmatic effect and institutional constraints. Four discursive profiles are identified: a Ukrainian coordination-hierarchical profile with a resilience component; a NATO integration-coherence profile; a Canadian corporate-responsibility profile; and an American command-cognitive profile. The study demonstrates that the models differ not only terminologically, but also in their predicate systems, deontic modality, distribution of agency and construction of the internal audience. The proposed matrix can support the terminological review of defence texts, comparison of Ukrainian and English nominations without mechanically equating their doctrinal functions, and improvement of the addressee-oriented and pragmatic organisation of internal communication documents.

Key words: *institutional framing, deontic modality, command information, shared understanding, discursive agency, information resilience.*

Постановка проблеми. Внутрішні комунікації у секторі безпеки й оборони належать до тих інституційних практик, значення яких особливо виразно виявляється за умов невизначеності, високої швидкості ухвалення рішень, цифровізації управління та системного зовнішнього інформаційного впливу. У такому середовищі комунікація не обмежується передаванням повідомлення від керівника до підлеглого. Вона забезпечує формування спільного знання про ситуацію, узгодження інтерпретацій, підтримання довіри до командування, синхронізацію вертикальних і горизонтальних дій, а також здатність організації зберігати керованість за умов інформаційного перевантаження. Саме тому внутрішні комунікації мають розглядатися не як допоміжний інформаційний сервіс, а як складник інституційної спроможності.

Наукова проблема полягає у тому, що в нормативно-правових і доктринальних текстах різних оборонних систем однакові або близькі функції репрезентовано неоднаковими термінами. Українська номінація «внутрішні комунікації» співвідноситься з англомовними internal communications, command information, communication within the chain of command, information sharing, staff communication, shared understanding та strategic communications, однак ці одиниці не є повними міжмовними чи міждоктринальними еквівалентами. Вони профілюють різні компоненти явища: канал передавання, командну відповідальність, взаємодію внутрішніх груп, спільне розуміння, інтеграцію діяльності або очікуваний комунікативний ефект. Тому пряме зіставлення дефініцій без урахування дискурсивного контексту може призводити до термінологічного спрощення.

У теорії внутрішніх комунікацій утвердився інтегрований підхід, за яким вони охоплюють організаційний, управлінський, корпоративний і професійний виміри та забезпечують обмін знаннями [20, с. 304–307]. Стейкхолдерний підхід М. Велч і П. Джексона заперечує уявлення про персонал як однорідну «єдину аудиторію» й вимагає розрізняти внутрішні групи за ролями, інформаційними потребами та характером відносин з організацією [32, с. 183–185]. Варіативність дефініцій, описана А. Ткалац Верчич, Д. Верчич і К. Шрірамешем, додатково засвідчує, що внутрішні комунікації можуть одночасно осмислюватися як управлінська функція, організаційний процес, технічна інфраструктура та професійна галузь [29, с. 223–230].

Сучасні дослідження зміщують увагу з простого передавання повідомлень на активну комунікативну поведінку працівників, взаємний обмін знаннями, employee voice, довіру та залученість [22, с. 221–234; 31; 23]. У військово-організаційному контексті внутрішня комунікація постає стратегічним завданням керівників різних рівнів і чинником координації формальної ієрархії [21, с. 133–144]. Українські дослідники

пов'язують її з діяльністю органів військового управління, аналізом, своєчасним доведенням інформації та підтриманням функціонування штабів і підрозділів [6, с. 6–12]. Окремий напрям становить вивчення культури внутрішніх комунікацій і наративу як засобу формування спільного розуміння місії [7, с. 253–270].

Попри наявність зазначених праць, недостатньо розробленою залишається саме філологічна проблема: якими лексичними, синтаксичними, модальними та фреймовими засобами нормативно-доктринальний дискурс конструює внутрішню комунікацію як інституційно значущу практику. Переважна частина досліджень описує організаційну структуру або функції комунікації, тоді як системне зіставлення номінацій, предикатів, рольових позицій і когнітивних цілей у документах України, НАТО та держав-партнерів здійснювалося фрагментарно. Саме цій невирішеній частині проблеми присвячено статтю.

Мета і завдання статті. Метою статті є встановлення способів концептуалізації внутрішніх комунікацій у нормативно-правових і доктринальних документах України, НАТО, Канади та США шляхом реконструкції їхніх термінологічних, предикатно-рольових і фреймових характеристик. Для досягнення мети поставлено такі завдання: уточнити теоретичний зміст поняття внутрішніх комунікацій; обґрунтувати когнітивно-дискурсивні параметри зіставлення документів; розмежувати прямі номінації та функціональні відповідники; виявити агенсів, адресатів, репрезентативні предикати й модальні моделі; реконструювати інституційні фрейми; визначити спільне концептуальне ядро та національно-доктринальні профілі досліджуваного явища.

Робоча гіпотеза полягає у тому, що спільним ядром концептуалізації є не передавання інформації саме по собі, а інституційна координація знання та дії. Водночас це ядро профілюється по-різному: в українському корпусі через ієрархічне доведення, взаємодію і стійкість; у документах НАТО – через coherence, integration та audience understanding; у канадських директивах – через колективну відповідальність і корпоративне планування; в американській доктрині – через shared understanding, commander's intent, mutual trust і децентралізоване виконання.

Об'єкт, предмет, матеріал і методи дослідження. Об'єктом дослідження є нормативно-доктринальний дискурс внутрішніх комунікацій у секторі безпеки й оборони. Предмет становлять мовні засоби та когнітивні структури, за допомогою яких документи України, НАТО, Канади і США визначають учасників, напрями, цілі, способи та очікувані результати внутрішньої комунікативної взаємодії.

Ядро емпіричного корпусу сформовано за принципом функціональної релевантності й охоплює одинадцять документів. Український блок становлять Доктрина зі стратегічних комунікацій Збройних сил України ВКП 10-00(49).01, Концепція стратегічних комунікацій Міністерства оборони України та Збройних сил України 2017 р., чинний Наказ Міністерства оборони України № 653-нм від 02 жовтня 2025 р, Стратегія інформаційної безпеки та Стратегія воєнної безпеки України. Наказ № 612 використано лише для діахронного зіставлення, оскільки він утратив чинність 02 жовтня 2025 р. [3; 2]. Натовський блок представлено AJP-10, Стратегічною концепцією НАТО 2022 р. та Підходом НАТО до протидії інформаційним загрозам 2024 р. [9; 24; 25]. Партнерський блок охоплює канадські DAOD 2008-0 і DAOD 2008-5 та американську ADP 6-0 [12; 13; 8]. Два матеріали Government Communication Service (далі – GCS) залучено як додатковий контекст для категорій strategic narrative, staff voice, organisational integrity та комунікаційного оцінювання [18; 17].

Методика поєднує кілька процедур. Дефініційний аналіз застосовано для встановлення експліцитно закріплених значень. Контекстуально-інтерпретаційний аналіз дає змогу виявити функціональні репрезентації явища поза прямою номінацією internal communications. Фреймову семантику використано для реконструкції слотів учасників, процесу й результату [15, с. 111–138]. Соціокогнітивний підхід до терміна дає змогу трактувати варіативність як залежність категоризації від професійного досвіду та інституційного контексту, а не як просту несталість термінології [28, с. 219–238; 11, с. 163–199]. Предикатно-рольовий аналіз охоплює агенсів, адресатів, семантичні типи дії та модальність. Зіставний аналіз спрямовано на визначення інваріантних і варіативних компонентів.

Дискурсивний вимір методики спирається на положення про взаємозв'язок дискурсу, інституційного знання та контекстних моделей [30]. Нормативний документ не лише фіксує наявну практику, а й задає модель належного знання, розуміння та поведінки. Когнітивний критичний дискурс-аналіз дає підстави простежити, як вибір лексики, граматичної агентності та модальності створює інституційно привілейоване бачення комунікації [19, с. 247–258; 27]. Фрейм трактується як напівструктурована модель, що організує інтерпретацію ролей, дій і відношень у дискурсі [16]. Одиницею аналізу є не ізольоване слово, а мовно-когнітивна конфігурація «номінація – предикат – роль – мета – ефект».

Дослідження має якісний характер. Документи відібрано цілеспрямовано за критеріями нормативної або доктринальної ваги, функціональної релевантності та наявності мовних одиниць, що репрезентують внутрішню взаємодію. Кодування здійснено вручну за матрицею «номінація – предикат – роль – модальність – когнітивна мета – прагматичний ефект», тому висновки про репрезентативні одиниці стосуються якісної повторюваності в аналізованому корпусі й не претендують на статистичну частотність у всьому масиві оборонних документів. Це обмеження враховано під час формулювання зіставних результатів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Теоретичне розмежування: internal communications, command information і shared understanding. Внутрішні комунікації доцільно розуміти як цілеспрямовану систему формальних і неформальних взаємодій усередині інституції, за допомогою якої внутрішні групи обмінюються інформацією, виробляють спільні інтерпретації, координують дії, артикулюють зворотний зв'язок і підтримують організаційні відносини. Таке визначення поєднує процесуальний, когнітивний та реляційний складники. Воно ширше за внутрішнє інформування, оскільки включає не лише доставку повідомлення, а й його осмислення, прийняття, перевірку та перетворення на узгоджену дію.

Command information є функціонально вужчим поняттям. В офіційних матеріалах Армії США ним позначено сукупність офіційних внутрішніх комунікацій, адресованих командуванню, військовослужбовцям, підлеглим керівникам і родинам [10]. Прототипна ситуація передбачає інституційно уповноваженого відправника – командира або командну вертикаль, офіційне повідомлення та внутрішню аудиторію, яку необхідно поінформувати про місію, політику, рішення або діяльність. У центрі цього фрейму перебувають легітимність джерела, точність, своєчасність і дисциплінована передача змісту. Зворотний зв'язок можливий, однак не становить обов'язкового семантичного ядра самого терміна. Отже, command information репрезентує один із режимів внутрішньої комунікації, але не вичерпує усієї системи.

Shared understanding, навпаки, позначає не канал і не повідомлення, а когнітивний результат взаємодії. В американській доктрині mission command спільне розуміння пов'язане із взаємною довірою, наміром командира, наказами за завданням, дисциплінованою ініціативою та прийняттям ризику [8, с. 1-3–1-8]. Його дискурсивна функція полягає у переході від детального контролю кожної дії до узгодженого розуміння мети й меж самостійності. Тому shared understanding є когнітивною ціллю, яка може досягатися через command information, брифінги, наради, професійний лексикон, спільне планування та горизонтальний обмін.

Strategic communications у документах НАТО також не є синонімом internal communications. Це ширша інтеграційна рамка, що координує інформаційно-комунікаційну діяльність, дії та наративи для досягнення визначених цілей [9, с. xvii]. Внутрішній контур у ній реконструюється через вимоги до узгодженості між командуванням і штабом, спільного розуміння інформаційного середовища, координації функцій та оцінювання ефектів. Таким чином, internal communications, command information, shared understanding і strategic communications перебувають у відношеннях часткового перетину: перше називає систему внутрішніх взаємодій, друге – офіційний режим командного інформування, третє – когнітивний результат, четверте – стратегічну архітектуру інтеграції.

Українська модель: від нормативної номінації до фрейму координації та стійкості. В українському військово-доктринальному дискурсі поняття внутрішніх комунікацій

набуло експліцитного термінологічного статусу в межах системи стратегічних комунікацій. ВКП 10-00(49).01 визначає внутрішню аудиторію через її зв'язок зі Збройними силами України, а внутрішні комунікації – як комунікативну діяльність, спрямовану на цю аудиторію [1, с. 6]. Важливо, що дефініція є не лише локативною – «всередині організації», – а й реляційною: межа аудиторії установлюється за інституційним зв'язком із ЗС України. Це дає змогу включати не лише військовослужбовців, а й цивільний персонал та інші пов'язані групи.

Репрезентативними предикатами є забезпечувати, інформувати, доводити, координувати, організовувати, узгоджувати, підтримувати, взаємодіяти, формувати та оцінювати. Перші чотири створюють виразний семантичний профіль керованості: інформація має бути організована, спрямована і доведена до визначеного адресата. Предикати формувати й підтримувати переводять комунікацію у когнітивно-реляційну площину, оскільки їхніми об'єктами стають розуміння, довіра, моральний стан, згуртованість або стійкість. Отже, в українському корпусі співіснують модель КОМУНІКАЦІЯ ЯК ПЕРЕДАВАННЯ і модель КОМУНІКАЦІЯ ЯК ФОРМУВАННЯ СТАНУ ІНСТИТУЦІЇ.

Діахронне зіставлення Концепції 2017 р. та Наказу № 653-нм 2025 р. засвідчує перехід від етапу запровадження понятійної моделі стратегічних комунікацій до етапу її організаційного впорядкування. Концепція 2017 р. легітимізувала євроатлантичний вектор і перелік комунікаційних спроможностей, але з 02 жовтня 2025 р. втратила чинність [3]. Чинний Наказ № 653-нм фіксує новий управлінський цикл реалізації стратегічних комунікацій у системі Міністерства оборони України [2]. Для когнітивно-дискурсивного аналізу це означає зміну профілю від КОНЦЕПТУАЛЬНОГО ЗАПРОВАДЖЕННЯ до ІНСТИТУЦІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Стратегія інформаційної безпеки розширює внутрішньокомунікаційний фрейм категоріями взаємодії, достовірної інформації, довіри, інформаційної стійкості та протидії скоординованому деструктивному впливу [5]. Стратегія воєнної безпеки, побудована на всеохопному підході до оборони, профілює взаємодію складників сектору безпеки й оборони, державних інституцій і суспільства [4]. Хоча ці документи не є спеціальними актами про внутрішні комунікації, вони формують макроконтекст, у якому внутрішня узгодженість і надійний обмін інформацією стають умовами стійкості.

Модель НАТО: інтеграція, когерентність і орієнтація на аудиторію. У доктрині НАТО внутрішні комунікації не завжди утворюють автономний термінологічний розділ. Їх концептуалізація розподілена між категоріями strategic communications, audience, understanding, behaviour, coherence, coordination, narrative, commander, staff, information environment та assessment. AJP-10 визначає стратегічні комунікації як наскрізну функцію, що має бути інтегрована в планування, виконання й оцінювання діяльності, а комунікативне значення приписує не лише словам, а й інституційним діям [9, с. xvii]. Така модель принципово відрізняється від вузького уявлення про комунікацію як окремий інформаційний продукт.

Ключовою категорією є coherence – узгодженість між цілями, рішеннями, діями, повідомленнями та очікуваними ефектами. На лінгвістичному рівні вона підтримується предикатами integrate, coordinate, align, synchronize, understand, assess. Ці дієслова передбачають множинність суб'єктів і взаємозалежність їхніх дій: інтегрувати можна різні функції, координувати – кілька акторів, узгоджувати – відмінні плани або повідомлення. Тому натовський дискурс граматично профілює не лінійну схему «джерело – повідомлення – адресат», а мережеву схему взаємопов'язаних інституційних дій.

Підхід НАТО до протидії інформаційним загрозам 2024 р. посилює процесуальну структурованість через чотири взаємопов'язані функції: Understand, Prevent, Contain and Mitigate, Recover [25, с. 16–21]. У тексті систематично функціонують лексеми well-connected, interoperable, coordination, structured information exchange, internal coherence, timely information та actionable insights. Когнітивна дія understand передує превентивним і реактивним діям, тобто знання про інформаційне середовище позиціонується як необхідна умова інституційної відповіді. Це дає змогу реконструювати причинний сценарій: ЗБІР ІНФОРМАЦІЇ → СПІЛЬНА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ → КООРДИНАЦІЯ → ДІЯ → НАВЧАННЯ І ВІДНОВЛЕННЯ.

Натовська модель, отже, є інтеграційно-когерентною. Вона не заперечує вертикального командного інформування, але включає його у ширшу систему міжфункціональної та міжінституційної узгодженості. Її когнітивною метою є не просто awareness, a shared situational understanding; прагматичним результатом – coordinated action; ціннісною умовою – довіра і стійкість; дискурсивним механізмом – синхронізація значень інституційних дій і повідомлень.

Канадська модель: внутрішні комунікації як колективна відповідальність. Канадські DAOD становлять особливо цінний матеріал, оскільки безпосередньо й системно використовують термін internal communications. У DAOD 2008-0 внутрішні комунікації названо collective responsibility, що охоплює усі рівні Міністерства національної оборони та Канадських збройних сил [12, с. 4.12–4.16]. Ця номінація змінює прототипну рольову структуру: комунікативна агентність не монополізована спеціалізованим підрозділом або командиром, а розподілена між командною вертикаллю, менеджерами, працівниками й військовослужбовцями.

Особливо показовим є паралельний розподіл обов'язків. Члени організації мають інформувати колег про вплив власної діяльності на підрозділ, базу або секцію; командири й менеджери, зі свого боку, інформують персонал про політику, програми та послуги інституції. Така синтаксична симетрія конструює дві зустрічні лінії руху інформації: горизонтально-висхідну і вертикально-низхідну. Внутрішня аудиторія тут частково переосмислюється як співсуб'єкт комунікації, а не лише пацієнс-інформування.

DAOD 2008-0 інтегрує internal communications у public affairs planning і decision-making. Модальні конструкції shall be a responsibility, shall be fully integrated, shall incorporate та shall ensure кодифікують не рекомендаційність, а інституційну обов'язковість [12, с. 3.7–3.8, 4.15–4.16]. У такий спосіб деонтична модальність перетворює внутрішню комунікацію на управлінський стандарт. Водночас лексеми adequately resourced і planned objectives додають ресурсно-результативний компонент: комунікація повинна не просто відбуватися, а бути запланованою, забезпеченою й співвіднесеною з метою.

DAOD 2008-5 конкретизує цю рамку через corporate internal communications, planning, programme delivery, sharing and exchange of information, standards, language quality, clarity, accessibility та availability [13, с. 2, 5.1–5.5]. Термін corporate internal communications має вужче значення й стосується організованих матеріалів та програм інституційного масштабу. Документ спеціально розмежовує корпоративну комунікацію і щоденне інформування персоналу офіцерами чи менеджерами. Це розмежування є важливим термінознавчим прецедентом: воно демонструє, що umbrella term internal communications потребує внутрішньої категоризації за рівнем, жанром і суб'єктом.

Американська модель: shared understanding і командно-когнітивна дія. Американський корпус виявляє дві взаємопов'язані, але не тотожні лінії концептуалізації. Перша – command information у сфері public affairs, що профілює офіційне інформування внутрішньої аудиторії командуванням [10]. Друга – mission command, у якій комунікативна взаємодія осмислюється через shared understanding, mutual trust, commander's intent, mission orders і disciplined initiative [8, с. 1-3–1-8]. Для когнітивно-дискурсивного аналізу друга лінія продуктивніша, оскільки показує, як комунікація формує передумови децентралізованої, але узгодженої дії.

ADP 6-0 визначає mission command як підхід до command and control, що уповноважує підлеглих ухвалювати рішення й забезпечує децентралізоване виконання відповідно до ситуації [8, с. 1–3]. Важливо, що дієслово empowers змінює рольову семантику підлеглого: він не лише receives або complies, а й decides і exercises initiative. Керованість досягається не шляхом максимального деталізування кожної дії, а через спільний когнітивний контекст, довіру та зрозумілий намір командира.

Семантика shared understanding у документі охоплює спільне бачення операційного середовища, мети, проблем і підходів до їх розв'язання. Внутрішня комунікація в такому разі є механізмом формування сумісних ментальних моделей. Лексеми shared, mutual і common кодують не просту однаковість отриманої інформації, а взаємність знання: учасники повинні розуміти не лише ситуацію, а й наміри, можливості та обмеження

один одного. Отже, адресат конструюється як інтерпретатор і суб'єкт дії.

Таким чином, американський профіль можна назвати командно-когнітивним. Command information забезпечує легітимний офіційний зміст; shared understanding перетворює його на спільну модель ситуації; commander's intent визначає смисловий центр; mutual trust уможливлює передачу частини агентності; disciplined initiative трансформує розуміння в дію. Саме ланцюг ЗНАННЯ → РОЗУМІННЯ → ДОВІРА → РІШЕННЯ → ДІЯ є структурним сценарієм цієї моделі.

Лінгвістико-термінологічні механізми концептуалізації. Порівняльний аналіз засвідчує, що концептуалізація внутрішніх комунікацій відбувається на кількох взаємопов'язаних рівнях: номінативному, предикативному, рольовому, модальному, синтаксичному й жанровому. Сукупність цих рівнів утворює дискурсивний профіль, у якому термін набуває конкретного інституційного змісту.

Номінації. Прямими номінаціями є внутрішні комунікації та internal communications. Вони позначають явище на найбільш узагальненому рівні. Вторинні, або функціональні, номінації – command information, corporate internal communications, information sharing, staff communication, shared understanding, strategic communications – активують окремі фрагменти концепту. Command information висуває на передній план джерело й офіційність; corporate internal communications – інституційний масштаб і планування; information sharing – взаємність обміну; shared understanding – когнітивний результат; strategic communications – інтеграцію комунікативних і некомунікативних дій.

Предикати. Семантичне поле передавання формують inform, communicate, disseminate, convey, report, доводити, повідомляти, інформувати. Поле координації представлене coordinate, align, integrate, synchronize, share, узгоджувати, взаємодіяти. Поле когнітивної трансформації охоплює understand, explain, clarify, assess, learn, формувати розуміння, пояснювати, оцінювати. Поле підтримання інституційного стану утворюють maintain, support, strengthen, protect, ensure, підтримувати, зміцнювати, забезпечувати. Співвідношення цих груп показує, чи мислить документ комунікацію переважно як рух інформації, узгодження діяльності, формування знання або підтримання стійкості.

Агенси та адресати. Український корпус тяжіє до інституційно визначених агенсів – командир, начальник, орган управління, структурний підрозділ. У документах НАТО агенс часто колективний і мережевий: commander and staff, NATO Enterprise, relevant stakeholders, Allies and partners. Канадський корпус розподіляє агентність між chain of command, commanding officers, managers, employees and members. Американський – між commander, staff and subordinates. Розподілена агентність корелює з дієсловами share, collaborate, coordinate й engage; централізована – з direct, provide, inform, ensure і доводити.

Модальність. Для всіх досліджуваних документів характерна деонтична модальність, однак її мовне оформлення різниться. Українські акти використовують конструкції з «повинен», «зобов'язаний», «необхідно», «забезпечує», «здійснюється», «покладається». Англомовні документи — must, shall, should, is responsible for, requires, is to ensure. Модальні дієслова кодифікують ступінь обов'язковості, а конструкції відповідальності прив'язують норму до інституційної ролі. Формула shall be fully integrated у канадських директивах репрезентує інтеграцію як інституційну вимогу [12, с. 3.7–3.8], тоді як вимога mutual trust в ADP 6-0 постає доктринальною передумовою децентралізованого виконання [8, с. 1-3–1-8].

Синтаксис та номіналізація. Нормативно-правовий український дискурс широко використовує ланцюги віддієслівних іменників: забезпечення координації діяльності, організація взаємодії, здійснення інформування, формування спроможностей. Такий синтаксис ущільнює інформацію, створює ефект безособової інституційної об'єктивності й перетворює дії на елементи системи. Англомовні доктрини частіше чергують номіналізації coordination, integration, assessment із активними конструкціями, де агенс виконує конкретну дію. Ступінь активності синтаксису безпосередньо впливає на видимість відповідальності.

Концептуальні метафори. Найстійкішою є метафора КОМУНІКАЦІЯ ЯК РУХ: flow, channel, dissemination, exchange, доведення, передавання. Вона структурує комунікацію

як переміщення змісту. Метафора КОМУНІКАЦІЯ ЯК ЗВ'ЯЗОК реалізується через link, connect, interconnected, chain of command і підкреслює структурну єдність. Метафора КОМУНІКАЦІЯ ЯК УЗГОДЖЕННЯ представлена align, synchronize, coherence та інтеграція; вона фокусує не переміщення повідомлення, а сумісність смислів і дій. Нарешті, лексеми resilience, protect, counter, recover уводять модель КОМУНІКАЦІЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ СТІЙКОСТІ, у якій комунікативна система підтримує здатність інституції зберігати функціональність під тиском. У сукупності ці метафоричні моделі профілюють різні способи інституційної категоризації комунікативного процесу [15, с. 111–138; 19, с. 247–258].

Фреймова типологія і макромодель внутрішніх комунікацій. Фреймовий аналіз дає змогу інтегрувати лексичні й граматичні спостереження у цілісну модель. Макрофрейм ВНУТРІШНІ КОМУНІКАЦІЇ ЯК ІНСТИТУЦІЙНА КООРДИНАЦІЯ ЗНАННЯ ТА ДІЇ містить десять базових слотів: 1) агенс; 2) адресат або співучасник; 3) зміст; 4) канал і жанр; 5) напрям інформаційного потоку; 6) модальність; 7) зворотний зв'язок; 8) когнітивна мета; 9) прагматичний ефект; 10) інституційні обмеження.

Слот агенса заповнюють командир, керівник, штаб, підрозділ комунікацій, менеджер, працівник або мережа стейкголдерів. Слот адресата – особовий склад, підлеглі, цивільний персонал, внутрішні групи, staff, personnel, employees. Змістом стають місія, намір, рішення, політика, зміни, оцінка ситуації, ризики та спільні цінності. Канал реалізується через наказ, брифінг, нараду, внутрішній бюлетень, цифрову платформу або міжособистісне спілкування. Напрям може бути top-down, bottom-up, horizontal або cross-functional.

Модальність визначає обов'язковість і відповідальність; зворотний зв'язок – можливість уточнення, доповіді, staff voice, оцінювання або корекції. Когнітивна мета варіює від awareness до shared understanding і cognitive resilience. Прагматичним ефектом є coordinated action, discipline, engagement, trust, cohesion, readiness або mission accomplishment. Обмеження охоплюють ієрархію, секретність, часовий тиск, інформаційну безпеку, правові норми й обмежений доступ. Саме конфігурація слотів, а не наявність одного терміна, визначає конкретний фрейм.

Український фрейм ВНУТРІШНІ КОМУНІКАЦІЇ ЯК КООРДИНАЦІЙНО-ІЄРАРХІЧНА СТІЙКІСТЬ висуває на передній план командну вертикаль, доведення, взаємодію, морально-психологічний стан і захист від деструктивного інформаційного впливу. Натовський фрейм ВНУТРІШНІ КОМУНІКАЦІЇ ЯК ІНТЕГРАЦІЙНА КОГЕРЕНТНІСТЬ профілює мережу суб'єктів, узгодженість дій і повідомлень, розуміння аудиторії та оцінювання ефекту. Канадський фрейм ВНУТРІШНІ КОМУНІКАЦІЇ ЯК КОЛЕКТИВНА КОРПОРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ акцентує розподілену агентність, планування, ресурсне забезпечення й взаємне інформування. Американський фрейм ВНУТРІШНІ КОМУНІКАЦІЇ ЯК СПІЛЬНЕ РОЗУМІННЯ ДЛЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗОВАНОЇ ДІЇ поєднує довіру, намір командира, ініціативу й рішення.

Між цими профілями немає відношення взаємного виключення. Будь-яка оборонна інституція потребує офіційного командного інформування, горизонтальної координації, колективної відповідальності та спільного розуміння. Відмінність полягає у ступені дискурсивного висунення окремих компонентів. Національно-доктринальна модель визначає, який елемент стає прототипним і навколо якого організовується решта семантичних ознак.

Внутрішні комунікації, інформаційні загрози та когнітивна стійкість. Зростання уваги до когнітивного виміру конфлікту посилює значення внутрішньої комунікації як механізму підтримання спільних моделей реальності. Водночас поняття cognitive warfare залишається концептуально неоднозначним, тому потребує чіткого розмежування інформаційного впливу, психологічних процесів і стратегічних комунікацій [14; 26]. Для внутрішніх комунікацій принциповим є те, що інформаційні загрози порушують не лише достовірність окремого повідомлення, а й здатність інституції розпізнавати надійне джерело, погоджувати інтерпретації та підтримувати легітимність процедур.

Ефективна відповідь не дорівнює збільшенню кількості повідомлень. Вона потребує релевантності, своєчасності, пояснювальності, когерентності та доступного зворотного зв'язку. Довіра в такій моделі є умовою праг-

матичного прийняття інформації: канадський принцип колективної відповідальності підтримує її через взаємне інформування; mission command – через компетентність, mutual trust і shared understanding; AJP-10 – через coherence дій і повідомлень; українські документи – через достовірність, взаємодію та стійкість.

Комунікаційна стійкість не повинна ототожнюватися з одноманітністю думок. Натовський підхід пов'язує координацію з демократичними цінностями та плюралізмом [25, с. 8], а британські рекомендації – зі staff voice та organisational integrity [17]. Для українського поля перспективним є поєднання чіткого командного інформування з висхідним зворотним зв'язком, сегментацією аудиторій та оцінюванням не лише охоплення, а й розуміння. GCS Evaluation Cycle розрізняє inputs, outputs, outtakes, outcomes, impact та learning and innovation; для філологічного аналізу ця модель корисна як розмежування створеного тексту, його доступності, інтерпретації, поведінкового результату й організаційного навчання [18, с. 31].

Зіставні результати. Зіставлення підтвердило робочу гіпотезу про спільне концептуальне ядро: у всіх моделях внутрішня комунікація пов'язана з місією, легітимним агентом, довірою до каналу, формуванням поінформованості або спільного розуміння та координацією дій. Відмінним є прототипний початок сценарію: українська модель виходить із нормативно уповноваженого суб'єкта й доведення; натовська – з аналізу інформаційного середовища та інтеграції функцій; канадська – з розподілу відповідальності; американська – зі створення довіри й shared understanding, що уможливлюють ініціативу.

Наукова новизна полягає в описі внутрішніх комунікацій як макрофрейму інституційної координації знання та дії та в установленні відмінностей на перетині номінації, предикації, агентності, модальності й когнітивно-прагматичного результату. Такий підхід дає змогу уникнути механічного ототожнення термінів і водночас виявити функціональну спорідненість доктринальних моделей.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Аналіз засвідчив, що внутрішні комунікації у нормативно-правовому й доктринальному дискурсах сектору безпеки й оборони є багатокомпонентним термінологічним концептом. Його зміст розгортається через прямі та функціонально суміжні номінації, а реконструйований макрофрейм ВНУТРІШНІ КОМУНІКАЦІЇ ЯК ІНСТИТУЦІЙНА КООРДИНАЦІЯ ЗНАННЯ ТА ДІЇ охоплює агенса, адресата, зміст, канал, напрям, модальність, зворотний зв'язок, когнітивну мету, прагматичний ефект та інституційні обмеження. Конфігурація цих слотів формує український координаційно-ієрархічний профіль із компонентом стійкості, натовський інтеграційно-когерентний, канадський корпоративно-відповідальний та американський командно-когнітивний профілі. Лінгвістичні відмінності закріплюються через номінації, предикати, деонтичну модальність, номіналізацію та розподіл агентності; перехід від transmission до coordination переосмислює аудиторію як співучасника знання й зворотного зв'язку.

Для українського поля перспективними є розмежування внутрішніх комунікацій, командирського інформування й інформаційного забезпечення, розвиток висхідного зв'язку та сегментація аудиторій. Подальші дослідження доцільно спрямувати на корпусний аналіз і перевірку впливу мовних моделей на розуміння.

Таблиця 1

Порівняльні профілі концептуалізації внутрішніх комунікацій

Модель	Номінативно-предикативні маркери та дискурсивний профіль
Україна	внутрішні комунікації, доведення, взаємодія; забезпечувати, інформувати, координувати – координаційно-ієрархічний профіль із компонентом стійкості
НАТО	coherence, audience, information environment; integrate, align, understand, assess – інтеграційно-когерентний профіль
Канада	internal communications, collective responsibility; inform, integrate, resource, share – корпоративно-відповідальний профіль
США	shared understanding, commander's intent; communicate, trust, empower, decide – командно-когнітивний профіль

Джерело: узагальнено авторкою за результатами якісного аналізу корпусу

ЛІТЕРАТУРА

1. ВКП 10-00(49).01. Доктрина зі стратегічних комунікацій Збройних сил України : затверджено Головнокомандувачем Збройних сил України 12 жовтня 2020 р. Київ, 2020.
2. Міністерство оборони України. Деякі питання реалізації стратегічних комунікацій у системі Міністерства оборони України : Наказ від 02.10.2025 № 653-нм. *Законодавство України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/v0653322-25 (дата звернення: 24.07.2026).
3. Міністерство оборони України. Про затвердження Концепції стратегічних комунікацій Міністерства оборони України та Збройних сил України : Наказ від 22.11.2017 № 612 (утратив чинність 02.10.2025). *Законодавство України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/v0612322-17 (дата звернення: 24.07.2026).
4. Про Стратегію воєнної безпеки України : Указ Президента України від 25.03.2021 № 121/2021. URL: https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661 (дата звернення: 24.07.2026).
5. Про Стратегію інформаційної безпеки : Указ Президента України від 28.12.2021 № 685/2021. URL: https://www.president.gov.ua/documents/6852021-41069 (дата звернення: 24.07.2026).
6. Семененко В. М., Іващенко А. М., Шидлюх В. В. Організація внутрішніх комунікацій у штабах і підрозділах Збройних сил України під час виконання завдань у районі операції Об'єднаних сил. *Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень НУОУ*. 2020. № 1(68). С. 6–12. DOI: https://doi.org/10.33099/2304-2745/2020-0/6-12
7. Шидлюх В. В. Наратив як концепт культури внутрішніх комунікацій: актуальні техніки формування наративів. *Військова освіта*. 2025. № 2(52). С. 253–270. DOI: https://doi.org/10.33099/2617-1783/2025-52/253-270
8. ADP 6-0. Mission Command: Command and Control of Army Forces. Washington, DC : Headquarters, Department of the Army, 2019. URL: https://armypubs.army.mil/epubs/DR_pubs/DR_a/pdf/web/ARN19189_ADP_6-0_FINAL_WEB_v2.pdf (дата звернення: 24.07.2026).
9. AJP-10. Allied Joint Doctrine for Strategic Communications. Edition A, Version 1, UK Change 1. Brussels : NATO Standardization Office, 2023. URL: https://www.gov.uk/government/publications/allied-joint-doctrine-for-strategic-communications-ajp-10 (дата звернення: 24.07.2026).
10. Army Communication and Outreach Office. Command Information. The United States Army. URL: https://www.army.mil/publicaffairs/ (дата звернення: 24.07.2026).
11. Cabré Castellví M. T. Theories of Terminology: Their Description, Prescription and Explanation. *Terminology.* 2003. Vol. 9, No. 2. P. 163–199. DOI: https://doi.org/10.1075/term.9.2.03cab
12. DAOD 2008-0. Public Affairs Policy. Department of National Defence and Canadian Armed Forces. 1998. URL: https://www.canada.ca/en/department-national-defence/corporate/policies-standards/defence-administrative-orders-directives/2000-series/2008/2008-0-public-affairs-policy.html (дата звернення: 24.07.2026).
13. DAOD 2008-5. Public Affairs Planning and Program Delivery. Department of National Defence and Canadian Armed Forces. 1998. URL: https://www.canada.ca/en/department-national-defence/corporate/policies-standards/defence-administrative-orders-directives/2000-series/2008/2008-5-public-affairs-planning-program-delivery.html (дата звернення: 24.07.2026).
14. Deppe C., Schaal G. S. Cognitive Warfare: A Conceptual Analysis of the NATO ACT Cognitive Warfare Exploratory Concept. *Frontiers in Big Data*. 2024. Vol. 7. Article 1452129. DOI: https://doi.org/10.3389/fdata.2024.1452129
15. Fillmore C. J. Frame Semantics. Linguistics in the Morning Calm / ed. by The Linguistic Society of Korea. Seoul : Hanshin, 1982. P. 111–138.
16. Fisher K. Locating Frames in the Discursive Universe. *Sociological Research Online.* 1997. Vol. 2, No. 3. DOI: https://doi.org/10.5153/sro.78.
17. Government Communication Service. Internal Communication. 2025. URL: https://www.communications.gov.uk/guidance/internal-communication/ (дата звернення: 24.07.2026).
18. Government Communication Service. The GCS Evaluation Cycle. 2024. URL: https://www.communications.gov.uk/publications/gcs-evaluation-cycle/ (дата звернення: 24.07.2026).
19. Hart C. Frames, Framing and Framing Effects in Cognitive CDA. *Discourse Studies*. 2023. Vol. 25, No. 2. P. 247–258. DOI: https://doi.org/10.1177/14614456231155071
20. Kalla H. K. Integrated Internal Communications: A Multidisciplinary Perspective. Corporate Communications: An *International Journal.* 2005. Vol. 10, No. 4. P. 302–314. DOI: https://doi.org/10.1108/13563280510630106
21. Kljajić N. Internal Communications Functions in Military Organizational Systems. *Vojno delo*. 2022. Vol. 74, No. 1. P. 133–144. DOI: https://doi.org/10.5937/vojdelo2201133K
22. Mazzei A. Promoting Active Communication Behaviours through Internal Communication. Corporate Communications: An *International Journal*. 2010. Vol. 15, No. 3. P. 221–234. DOI: https://doi.org/10.1108/13563281011068096

23. Men R. L., Bowen S. A. Excellence in Internal Communication Management. New York : Business Expert Press, 2017.
24. NATO. NATO 2022 Strategic Concept. Brussels : NATO, 2022. URL: https://www.nato.int/en/about-us/official-texts-and-resources/strategic-concepts/nato-2022-strategic-concept (дата звернення: 24.07.2026).
25. NATO. NATO's Approach to Counter Information Threats. 2024. URL: https://www.nato.int/en/about-us/official-texts-and-resources/official-texts/2024/10/18/natos-approach-to-counter-information-threats (дата звернення: 24.07.2026).
26. Nilsson P.-E., Haga A., Hellström K. Definitional Ambiguity in Cognitive Warfare: A Critical and Systematic Conceptual Review through Ideal-Type Analysis. *Frontiers in Big Data*. 2026. Vol. 9. Article 1762571. DOI: https://doi.org/10.3389/fdata.2026.1762571
27. Sullivan K. Three Levels of Framing. *WIREs Cognitive Science*. 2023. Vol. 14, No. 5. Article e1651. DOI: https://doi.org/10.1002/wcs.1651.
28. Temmerman R. Towards New Ways of Terminology Description: The Sociocognitive Approach. Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins, 2000. 258 p. DOI: https://doi.org/10.1075/tlrp.3
29. Tkalac Verčič A., Verčič D., Sriramesh K. Internal Communication: Definition, Parameters, and the Future. Public Relations Review. 2012. Vol. 38, No. 2. P. 223–230. DOI: https://doi.org/10.1016/j.pubrev.2011.12.019
30. van Dijk T. A. Discourse and Knowledge: A Sociocognitive Approach. Cambridge : Cambridge University Press, 2014. 400 p.
31. Welch M. Internal Communication. The International Encyclopedia of Strategic Communication. 2018. DOI: https://doi.org/10.1002/9781119010722.iesc0090
32. Welch M., Jackson P. R. Rethinking Internal Communication: A Stakeholder Approach. Corporate Communications: An *International Journal.* 2007. Vol. 12, No. 2. P. 177–198. DOI: https://doi.org/10.1108/13563280710744847

REFERENCES

1. Armed Forces of Ukraine. (2020). Doktryna zi stratehichnykh komunikatsii Zbroinykh Syl Ukrainy (VKP 10-00(49).01) [Doctrine on strategic communications of the Armed Forces of Ukraine]. Kyiv. [in Ukrainian].
2. Army Communication and Outreach Office. (n.d.). Command information. The United States Army. Retrieved from https://www.army.mil/publicaffairs/
3. Cabré Castellví, M. T. (2003). Theories of terminology: Their description, prescription and explanation. *Terminology,* 9(2), 163–199. https://doi.org/10.1075/term.9.2.03cab
4. Department of National Defence and Canadian Armed Forces. (1998a). DAOD 2008-0, Public affairs policy. Retrieved from https://www.canada.ca/en/department-national-defence/corporate/policies-standards/defence-administrative-orders-directives/2000-series/2008/2008-0-public-affairs-policy.html
5. Department of National Defence and Canadian Armed Forces. (1998b). DAOD 2008-5, Public affairs planning and program delivery. Retrieved from https://www.canada.ca/en/department-national-defence/corporate/policies-standards/defence-administrative-orders-directives/2000-series/2008/2008-5-public-affairs-planning-program-delivery.html
6. Department of the Army. (2019). ADP 6-0: Mission command: Command and control of Army forces. Headquarters, Department of the Army.
7. Deppe, C., & Schaal, G. S. (2024). Cognitive warfare: A conceptual analysis of the NATO ACT cognitive warfare exploratory concept. *Frontiers in Big Data*, 7, 1452129. https://doi.org/10.3389/fdata.2024.1452129
8. Fillmore, C. J. (1982). Frame semantics. In The Linguistic Society of Korea (Ed.), *Linguistics in the morning calm* (pp. 111–138). Hanshin.
9. Fisher, K. (1997). Locating frames in the discursive universe. *Sociological Research Online*, 2(3). https://doi.org/10.5153/sro.78
10. Government Communication Service. (2024). The GCS evaluation cycle. Retrieved from https://www.communications.gov.uk/publications/gcs-evaluation-cycle/
11. Government Communication Service. (2025). Internal communication. Retrieved from https://www.communications.gov.uk/guidance/internal-communication/
12. Hart, C. (2023). Frames, framing and framing effects in cognitive CDA. *Discourse Studies,* 25(2), 247–258. https://doi.org/10.1177/14614456231155071
13. Kalla, H. K. (2005). Integrated internal communications: A multidisciplinary perspective. Corporate Communications: An *International Journal*, 10(4), 302–314. https://doi.org/10.1108/13563280510630106
14. Kljajić, N. (2022). Internal communications functions in military organizational systems. *Vojno delo,* 74(1), 133–144. https://doi.org/10.5937/vojdelo2201133K

15. Mazzei, A. (2010). Promoting active communication behaviours through internal communication. Corporate Communications: An *International Journal*, 15(3), 221–234. https://doi.org/10.1108/13563281011068096
16. Men, R. L., & Bowen, S. A. (2017). Excellence in internal communication management. Business Expert Press.
17. Ministry of Defence of Ukraine. (2017). Pro zatverdzhennia Kontseptsii stratehichnykh komunikatsii Ministerstva oborony Ukrainy ta Zbroinykh Syl Ukrainy: Nakaz No. 612 [On approval of the Concept of strategic communications of the Ministry of Defence of Ukraine and the Armed Forces of Ukraine: Order No. 612]. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/go/v0612322-17 [in Ukrainian].
18. Ministry of Defence of Ukraine. (2025). Deiaki pytannia realizatsii stratehichnykh komunikatsii u systemi Ministerstva oborony Ukrainy: Nakaz No. 653-nm [Certain issues of implementing strategic communications in the system of the Ministry of Defence of Ukraine: Order No. 653-nm]. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/go/v0653322-25 [in Ukrainian].
19. NATO. (2022). NATO 2022 strategic concept. Retrieved from https://www.nato.int/en/about-us/official-texts-and-resources/strategic-concepts/nato-2022-strategic-concept
20. NATO. (2023). AJP-10: Allied joint doctrine for strategic communications (Edition A, Version 1, UK Change 1). NATO Standardization Office.
21. NATO. (2024). NATO's approach to counter information threats. Retrieved from https://www.nato.int/en/about-us/official-texts-and-resources/official-texts/2024/10/18/natos-approach-to-counter-information-threats
22. Nilsson, P.-E., Haga, A., & Hellström, K. (2026). Definitional ambiguity in cognitive warfare: A critical and systematic conceptual review through ideal-type analysis. *Frontiers in Big Data*, 9, 1762571. https://doi.org/10.3389/fdata.2026.1762571
23. President of Ukraine. (2021a). Pro Stratehiiu informatsiinoi bezpeky: Ukaz No. 685/2021 [On the Information Security Strategy: Decree No. 685/2021]. Retrieved from https://www.president.gov.ua/documents/6852021-41069 [in Ukrainian].
24. President of Ukraine. (2021b). Pro Stratehiiu voiennoi bezpeky Ukrainy: Ukaz No. 121/2021 [On the Military Security Strategy of Ukraine: Decree No. 121/2021]. Retrieved from https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661 [in Ukrainian].
25. Semenenko, V. M., Ivashchenko, A. M., & Shydliukh, V. V. (2020). Orhanizatsiia vnutrishnikh komunikatsii u shtabakh i pidrozdilakh Zbroinykh Syl Ukrainy pid chas vykonannia zavdan u raioni operatsii Obiednanykh syl [Organisation of internal communications in headquarters and units of the Armed Forces of Ukraine during tasks in the Joint Forces Operation area]. *Zbirnyk naukovykh prats Tsentru voienno-stratehichnykh doslidzhen NUOU,* 1(68), 6–12. https://doi.org/10.33099/2304-2745/2020-0/6-12 [in Ukrainian].
26. Shydliukh, V. V. (2025). Naratyv yak kontsept kultury vnutrishnikh komunikatsii: Aktualni tekhniky formuvannia naratyviv [Narrative as a concept of internal communication culture: Current narrative-building techniques]. *Viiskova osvita,* 2(52), 253–270. https://doi.org/10.33099/2617-1783/2025-52/253-270 [in Ukrainian].
27. Sullivan, K. (2023). Three levels of framing. *WIREs Cognitive Science*, 14(5), e1651. https://doi.org/10.1002/wcs.1651
28. Temmerman, R. (2000). Towards new ways of terminology description: The sociocognitive approach. John Benjamins. https://doi.org/10.1075/tlrp.3
29. Tkalac Verčič, A., Verčič, D., & Sriramesh, K. (2012). Internal communication: Definition, parameters, and the future. *Public Relations Review*, 38(2), 223–230. https://doi.org/10.1016/j.pubrev.2011.12.019
30. van Dijk, T. A. (2014). Discourse and knowledge: A sociocognitive approach. Cambridge University Press.
31. Welch, M. (2018). Internal communication. In The International Encyclopedia of Strategic Communication. Wiley. https://doi.org/10.1002/9781119010722.iesc0090
32. Welch, M., & Jackson, P. R. (2007). Rethinking internal communication: A stakeholder approach. Corporate Communications: An *International Journal*, 12(2), 177–198. https://doi.org/10.1108/13563280710744847

Дата першого надходження статті до видання: 25.07.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 24.08.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 03.11.2026